

פדה
בשלום

- תשמ"ו -

Podoh B'Shalom

5746

Simply
CHASSIDUS

www.simplychassidus.com

Simply Chassidus – The Sefer!

Coming soon from Kehos Publications... and we need your help!

We're raising \$10,000 to cover the costs of editing, design, layout and more for the first volume of a four-volume set and we're already more than **75%** of the way there!

Have you benefited from the Simply Chassidus series?

Then donate today at www.simplychassidus.com and take part in spreading the Rebbe's Torah!

About Simply Chassidus

Simply Chassidus releases one *ma'amar* of the Rebbe each month with English translation and commentary. Each *ma'amar* is divided into three sections, each of which can be learned in approximately one hour. By learning one section per week, usually on Shabbos morning, participants can finish one *ma'amar* per month, with time to review the *ma'amar* on Shabbos Mevarchim.

Simply Chassidus is written by Simcha Kanter and is a project of Congregation Bnei Ruven in Chicago under the direction of Rabbi Boruch Hertz.

The translation of the *ma'amar* was reviewed with Rabbi Fishel Oster.

The *ma'amar* "Podoh B'Shalom 5746" from Sefer Hamaamarim vol. 2 is copyrighted by Kehot Publication Society, a division of Merkos L'inyonei Chinuch, and is reprinted here with permission.

Section One

The Rebbe said this *ma'amar* in 5746 (1986) on the *Chag HaGeula* (celebration of the redemption) of the Mittler Rebbe, who was released from jail on Yud Kislev in 5587 (1826).

This *ma'amar* is based on the following *pasuk* from Tehillim:

He redeemed my soul with peace from the battle that came upon me, because of the many [people who] were with me.

פְּדָה בְּשָׁלוֹם נַפְשִׁי
מִקְרָב לִי כִי בְרַבִּים הָיוּ
עִמָּדִי:

פדה בשלום נפשי מקרב לי כי ברבים היו עמדי¹, וידוע, דנוסף לפשטות הענין שפסוק זה אמר דוד בנוגע להפד' שלו, שהקב"ה פדה אותו מהמלחמות שבאו עליו², מרומז בפסוק זה גם הפד' של כמה צדיקים³, ומכ"ש הפד' של צדיקים שאמרו פסוק זה בעת שנפדו.

In addition to meaning that Dovid HaMelech was referring to his **own** redemption – that Hashem redeemed him from all the battles that had come upon him – the *pasuk* “*podoh b'shalom nafshi*” (“my soul was redeemed with peace”) also hints to the redemption of several *tzadikim*. Therefore, it is certainly the case that it hints to the redemption of the *tzadikim* who said this *pasuk* at the time when they were redeemed.

ולהעיר⁴, שבכל ג' הגאולות דרבותינו נשיאינו - גאולת אדמו"ר הזקן בי"ט כסלו, גאולת אדמו"ר האמצעי ביו"ד כסלו, וגאולת כ"ק מו"ח אדמו"ר בי"ב תמוז - אמרו בעלי הגאולה פסוק זה ביום שנגאלו.

It's known that the Alter Rebbe, the Mittler Rebbe, and the Frierdiker Rebbe all said this *pasuk* on the day that they were redeemed from jail – the Alter Rebbe on Yud Tes Kislev, the Mittler Rebbe on Yud Kislev, and the Frierdiker Rebbe on Yud Bais Tammuz (all three “redemptions” of the Chabad Rebbeim).

בנוגע לגאולת אדמו"ר הזקן ביו"ד כסלו ידוע מ"ש אדמו"ר הזקן באגרת הקודש שלו⁵, כשקריתי בס' תהלים בפסוק פדה בשלום נפשי כו' יצאתי בשלום מה' שלום.

Regarding the Alter Rebbe's redemption on Yud Tes Kislev, the Alter Rebbe writes in *Iggeres HaKodesh*, "When I read in the book of *Tehillim* the *pasuk* 'podoh b'shalom nafshi'... I went out [of my imprisonment] in peace from Hashem [who is] peace."

בנוגע לגאולת אדמו"ר האמצעי ביו"ד כסלו, ידוע⁶ שרבותינו נשיאינו היו אומרים שיעור תהלים כמו שנחלק לימי החודש, וכיון שהפסוק פדה בשלום נפשי הוא בשיעור תהלים החדשי דיום העשירי לחודש, הרי שביום גאולתו (עשירי בכסלו) אמר פסוק זה.

Regarding the Mittler Rebbe's redemption on Yud Kislev (the 10th of Kislev), it is known that the Rebbeim would say the daily portion of *Tehillim* as it is divided up by the days of the month. Therefore, since the *pasuk* "podoh b'shalom nafshi" is said in the daily portion of the tenth day of the month, the Mittler Rebbe must have said this *pasuk* on the day when he was redeemed.

ובנוגע לגאולת כ"ק מו"ח אדמו"ר בי"ב תמוז, ידוע⁷ מנהג רבותינו נשיאינו שבזמנים ובמצבים מיוחדים היו מוסיפים לומר השיעור תהלים כמו שנחלק לימי השבוע (נוסף על שיעור תהלים החדשי), וכיון שהקביעות די"ב תמוז בשנת תרפ"ז (שנת המאסר והגאולה) היתה ביום השלישי בשבוע והפסוק פדה בשלום נפשי הוא בשיעור תהלים השבועי דיום השלישי בשבוע, מובן, שבעל הגאולה די"ב תמוז אמר פסוק זה ביום גאולתו.

Regarding the Frierdiker Rebbe's redemption on Yud Bais Tammuz, it is known that the Rebbeim (in certain times and situations) would **also** say a daily portion of *Tehillim* as it is divided up by the days of the week (in **addition** to the portion that corresponds to that day of the month).

Therefore, since Yud Bais Tammuz fell out on a Tuesday in the year 5787 (the year of the Frierdiker Rebbe's imprisonment and redemption), and the *pasuk* "*podoh b'shalom nafshi*" is said in the daily portion on Tuesday, the Frierdiker Rebbe must have said this *pasuk* on the day when he was redeemed.

(The Rebbe points out in footnote 8 that Yud Tes Kislev also happened on a Tuesday, which explains why the Alter Rebbe said that *pasuk* on the day that he was redeemed.)

ומבואר במק"א^ז, שהשייכות דגאולת יו"ד כסלו לפסוק פדה בשלום נפשי היא (בענין אחד) עוד יותר מהשייכות דגאולת י"ט כסלו וי"ב תמוז לפסוק זה, דכיון שפסוק זה הוא בשיעור תהלים דיום העשירי לחודש, הרי השייכות דפסוק זה ל[הגאולה ד]יו"ד כסלו היא מודגשת בכל שנה ושנה.⁸

In Likkutei Sichos, the Rebbe explains that (in a certain aspect) the *pasuk* "*podoh b'shalom nafshi*" has a **stronger** connection to the Mittler Rebbe's redemption on Yud Kislev than it does to the days of Yud Tes Kislev or Yud Bais Tammuz. This is because the connection of this *pasuk* to Yud Kislev is emphasized **every year** (as we read the Tehillim for the 10th day of the month on **every** Yud Kislev).

(In contrast, this *pasuk* only appears in the daily portion of Tehillim on Yud Tes Kislev or Yud Bais Tammuz when they occur on a Tuesday, which does not happen every year.)

(At the end of the *ma'amar*, the Rebbe will explain the unique quality of Yud Kislev.)

In order to answer this question, the Rebbe analyzes a *ma'amar* on the *pasuk* "*podoh b'shalom nafshi*" from the Mittler Rebbe:

(ב) **והנה** ידוע הביאור דבעל הגאולה במאמרו ד"ה זה (שנדפס בספרו שערי תשובה⁹), שההדגשה בהכתוב פדה בשלום נפשי היא (נוסף על ענין הפדי', גם) באופן הפדי', שהפדי' היא בשלום בלא מלחמה כלל וכלל¹⁰.

In the *ma'amar* "*podoh b'shalom nafshi*" printed in *Shaarei Teshuvah*, the Mittler Rebbe explains that in addition to stating **that** the redemption took place, the *pasuk* also stresses **how** the redemption took place. The fact that the redemption was in **peace** indicates that it happened "without any battle whatsoever".

ומבאר שם¹¹, שאמיתית ענין השלום הוא שאין לו מנגד כלל. וע"ד שהי' בימי שלמה, שכל הגוים היו בטלים אליו.

In that *ma'amar*, the Mittler Rebbe explains that the true concept of "peace" is only present when there isn't any opposition at all, similar to how it was during the time of Shlomo HaMelech when all the nations were completely powerless ("nullified") before him.

ולכאורה הכוונה, דכל זמן שיש לו מנגדים, גם כשבפועל אינם לוחמים עמו (מפני שנפל עליהם אימתו ופחדו¹² וכיו"ב), אין זה אמיתית ענין השלום¹³. כי כשישנם מנגדים יש אפשרות ונתינת מקום למלחמה, ואמיתית ענין השלום הוא (לא רק שבפועל לא ישנה מלחמה, אלא) שאין (גם) אפשרות ונתינת מקום למלחמה.

Seemingly, the reason why the Mittler Rebbe explained that the only true state of peace is when there isn't any opposition **at all** is because as long enemies exist – even if they aren't **actively** in conflict (either because they are afraid to fight, or due to any other similar reason) – this can't truly be considered "peace".

This is because if enemies exist, the **potential** for conflict exists. True peace is more than "circumstantial"; rather, it is a state when even the **possibility** for war doesn't exist at all.

We can now understand why the Mittler Rebbe used the time of Shlomo HaMelech as an example for this level of peace:

וזהו שענין השלום ה' בימי שלמה דוקא, שלכן נקרא בשם שלמה כי שלום ה' בימיו¹⁴, כי כל הגוים נתבטלו לגבי שלמה (מצד עוצם גדולתו), וכשהמנגד מתבטל (שאז אין נתינת מקום שילחום), אז הוא אמיתית ענין השלום.

Hashem told Dovid HaMelech to name his son "Shlomo" (related to the word "*shalom*", peace) because "there will be peace in his days". This refers to the **true** state of peace, as all the nations were completely nullified before him (due to his tremendous greatness) and were no longer considered "enemies". This even eliminated the **possibility** of war.

This also explains what Hashem told Dovid HaMelech when he wanted to build the Bais HaMikdash:

וזהו שאמר הקב"ה לדוד המלך (כשרצה לבנות בית המקדש) לא תבנה בית לשמי כי איש מלחמות אתה¹⁵, הגם שאז (כשרצה דוד לבנות ביהמ"ק) ה' במצב של מנוחה, וה' הניח לו מסביב מכל אויביו¹⁶, כי המנוחה דדוד באה ע"י שנצח כל המלחמות, ולא שאויביו נתבטלו¹⁷.

When Dovid wanted to build the Bais HaMikdash, Hashem told him, "You shall not build a house for My Name because you are a man of war." Even though there was a state of peace **at that time**, as it says, "Hashem gave him rest around him from all his enemies", this peace was a **result** of defeating his enemies in war, so the peace was only circumstantial – and not that his enemies were completely nullified before him.

וכיון שבימיו נשארו עדיין מנגדים (ויש נתינת מקום שילחמו), אין זה אמיתית הענין דמנוחה ושלום. וזהו פדה בשלום נפשי, דענין הפדיל בשלום הוא שהמנגד מתבטל, כמו שה' בימי שלמה.

Therefore, since his enemies still existed at that time (which creates the **possibility** for a war), this cannot be considered a true state of peace. True peace is only when the enemies are completely nullified as they were in the time of Shlomo.

The Mittler Rebbe's *ma'amar* then continues to explain an even **deeper** level of peace:

וממשיך בהמאמר¹⁸, שאמיתית הענין דפדה בשלום נפשי הוא, שאלו שהיו מקודם שונאים ומנגדים הם נעשים אוהבים.

The **ultimate** state of peace is when those who were previously enemies are transformed into **friends**.

דענין זה הוא למעלה גם מהשלום שהי' בימי שלמה¹⁹, שהשלום שהי' בימי שלמה הוא שכולם נתבטלו מצד הגילוי אור (אבל לא נהפכו לקדושה)²⁰, ואמיתית ענין השלום (שגם המנגד נהפך לקדושה) יהי' לעתיד לבוא, כמ"ש²¹ אז אהפוך אל עמים שפה ברורה גו' לעבדו שכם אחד.

This state of peace is even **higher** than the state of peace in the time of Shlomo. In the time of Shlomo, the nations were "nullified" (their opposition was completely eliminated) due to his tremendous "light" (revelation of holiness) – but they were not **transformed** into holiness. The true state of peace (when the opposition is transformed into holiness) will only be present in the time of Moshiach, as it says, "**Then** [only in the time of Moshiach] I will transform the nations into a pure language... and they will serve Him with one purpose."

ומה שאמר דוד פדה בשלום נפשי [הגם שבימיו לא נתבטלו המנגדים ומכ"ש שלא נהפכו לקדושה, דענין זה לא הי' אפילו בימי שלמה ויהי' רק לע"ל],

Until this point in the *ma'amar*, we have explained that the true state of peace referred to in the *pasuk* "*podoh b'shalom nafshi*" did **not** exist

in the time of Dovid, existed to a certain extent in the time of Shlomo, and won't reach its full expression until the time of Moshiach.

However, this presents an obvious question: This *pasuk* was said by **Dovid HaMelech**, who was referring to his **own situation**! How can we say that the *pasuk* "*podoh b'shalom nafshi*" **doesn't** refer to the time of Dovid HaMelech?

מבואר בהמאמר דבעל הגאולה²², שזה קאי על נפש דוד כמו שיהי' לע"ל.

In the *ma'amar* in *Shaarei Teshuvah*, the Mittler Rebbe explains that (on a deeper level) this *pasuk* refers to the **soul** of Dovid HaMelech as it will exist in the time of Moshiach.

The Rebbe explains the implication of this explanation of the Mittler Rebbe:

וע"פ הידוע²³ בפירוש מאמר רז"ל²⁴ נפרעין מן האדם מדעתו ושלא מדעתו (ועד"ז בפירוש לשון המשנה²⁵ דין וחשבון), דכאשר אדם אומר פסק דינו של אדם אחר הוא פוסק בזה גם על עצמו,

In Pirkei Avos, it says "He [Rabbi Akiva] would also say... [that Hashem records all of a person's sins, and] He "takes payment" [punishes the person] "with his knowledge" [when the person realizes Hashem is punishing him for what he did] or "without his knowledge" [when the person doesn't realize that the punishment is a consequence for his own actions]."

On a deeper level, it is explained that the statement "with his knowledge or without his knowledge" means that when a person needs to be judged by Hashem for something that he did, Hashem brings about a circumstance when that person sees someone else making the same mistake that he did. When the person passes judgement on that other person "with his knowledge", Hashem applies

that same conclusion when judging this person "without his knowledge".

(The statement would therefore be read, "He takes payment from [passes judgement on] man based on the judgement he himself makes [his knowledge], but without him being aware that this is happening [without his knowledge].")

Parenthetically, the Rebbe points out that a similar explanation is given for the words "Know before whom you are destined to give a judgement and accounting... before the King, the King of kings, the Holy One, blessed be He."

Seemingly, the phrase "judgement and accounting" is reversed; first one gives an "accounting", and then after all the facts have been established one makes a final "judgement"! On a deeper level, this is hinting to the fact that a person is placed in a situation when he sees another person making the same mistake that he did. Based on the "judgement" he passes on that other person, a similar "accounting" is made when he is judged.

The Rebbe now returns to apply this concept to the fact that the Mittler Rebbe explained this ultimate level of peace in his *ma'amar*:

הרי פסק דינו של אדמו"ר האמצעי במאמרו ד"ה פדה בשלום נפשי, דפירוש פדה בשלום נפשי הוא שהמנגד מתבטל (כהשלום שהי' בימי שלמה), ויתירה מזו, שהמנגד נהפך לאוהב (כהשלום שיהי' לע"ל), הוא פס"ד גם בנוגע לענין פדה בשלום נפשי שבהגאולה שלו - גאולה דיו"ד כסלו, [ומזה מובן גם בנוגע לענין פדה בשלום נפשי שבהגאולה די"ט כסלו ובהגאולה די"ב תמוז], דענין השלום שבגאולות אלו הוא שהמנגד מתבטל, ויתירה מזו, שהוא נהפך לאוהב.

When the Mittler Rebbe "judged" (explained) that the state of peace referred to in the *pasuk* "*podoh b'shalom nafshi*" is when the enemy is completely **nullified** (as they were in the days of Shlomo) and even **transformed** into a friend (as they will be in the time of Moshiach), he

therefore "passed judgement" on the level of *podoh b'shalom nafshi* which was reached in his **own** redemption on Yud Kislev (and, by extension, the level reached on Yud Tes Kislev and Yud Bais Tammuz).

Therefore, we can conclude that the level of *podoh b'shalom nafshi* reached on these days is the highest level of peace where the enemy is both nullified and ultimately transformed into a **friend**. [The implication of this will be explained at the end of the *ma'amar*.]

(ג) **והנה** פירוש הכתוב פדה בשלום נפשי בפשטות הוא, שדוד אמר זה על הפדי' שלו כמו שהוא בעולם הזה, שפדי' זו היא בשלום. וצריך להבין הקשר והשייכות דהפירוש שבהמאמר דזה שאמר דוד פדה בשלום נפשי קאי על נפש דוד כמו שיהי' לע"ל, עם הפירוש הפשוט שפדיית דוד עכשיו היתה פדי' בשלום.

At this point in the *ma'amar*, we have two explanations of the phrase *podoh b'shalom nafshi*:

- On a literal level, Dovid HaMelech is referring to the peace that he experienced after Hashem helped him defeat all his enemies.
- On a deeper level, it refers to the **soul** of Dovid during the time of Moshiach and refers to the level of peace where the enemies are transformed into friends (and **doesn't** refer to a state of peace like there was in the time of Dovid HaMelech).

Question One:

Based on the principle that all explanations on the same *pasuk* are connected to each other, what is the connection between these two (seemingly contradictory) explanations?

ויש לומר הביאור בזה, ע"פ מ"ש הרמב"ם²⁶ דבפרשת בלעם מדבר בשני המשיחים, במשיח הראשון שהוא דוד ובמשיח האחרון שעומד מבניו.

We can explain the connection between these two explanations based on what the Rambam writes in his Mishnah Torah regarding the hints contained within the written Torah about Moshiach.

The Rambam says, "The section of the Torah describing the prophecy of Bilaam refers to 'two Moshiachs' (anointed ones): The first Moshiach, Dovid HaMelech, and the final Moshiach who will arise from the descendants of Dovid.

Why does the Rambam refer to Dovid as "the first Moshiach"? Isn't the "final Moshiach" the only one who should be referred to as "Moshiach"?

ויש לומר, דהטעם על זה שדוד נקרא בשם משיח הראשון הוא, לפי שכל הענינים שיהיו ע"י מלך המשיח (משיח האחרון), התחלתם היתה ע"י דוד, משיח הראשון. אלא שהגמר והשלימות שלהם יהי' ע"י משיח האחרון שעומד מבניו של דוד.

The reason why Dovid is called "the first Moshiach" is because all the things that will be accomplished by Moshiach (the "final Moshiach") were started by Dovid, the "first Moshiach". It isn't until the coming of the "final Moshiach" (a descendant of Dovid), however, that all these things will reach their ultimate completion.

We are now able to answer question one:

ועפ"ז יש לבאר הקשר דשני הפירושים בפסוק פדה בשלום נפשי, שבפנימיות, גם הפד' דדוד עכשיו היתה פד' בשלום. היינו שנתבטלו המגדים (ולא רק שלא לחמו עמו) ויתירה מזו שנהפכו לאוהבים. אלא שבדוד הי' זה בפנימיות ובהעלם, ולע"ל תתגלה הפנימיות דפדיית נפש של דוד, שהיא פד' בשלום.

Answer to Question One:

Since all aspects of the “final Moshiach” were already started by Dovid (the “first Moshiach”), the true state of peace referred to in “*podoh b’shalom nafshi*” was **also** started by Dovid. In other words, even though the nullification of the enemies and their ultimate transformation into friends will only be **revealed** when Moshiach comes, this level was already present in a **concealed** way when Dovid was redeemed from his enemies.

Therefore, we see that the simple explanation that Dovid was redeemed in peace from his enemies (a **concealed** expression of *podoh b’shalom nafshi*) is connected to the deeper explanation that it refers to the soul of Dovid (Moshiach) who will actually experience this level of *podoh b’shalom nafshi* in a **revealed** way.

This explanation gives us additional insight into the significance of Yud Kislev:

ועפ"ז יובן עוד יותר גודל העילוי דהגאולה דיו"ד כסלו, דמזה שאומרים על' שהיא פדי' בשלום (בלי הוספת הסברה שהיא הכנה לפדה בשלום דלע"ל, וכיו"ב), מוכח, דענין השלום שבה [שהמנגד מתבטל, ויתירה מזו שנהפך לאוהב] הוא (גם) בגילוי.

Now that we understand that the ultimate expression of *podoh b’shalom nafshi* can also exist in a **concealed** state (like it did in the time of Dovid), we could have thought that the level of *podoh b’shalom nafshi* which was present on Yud Kislev was only the **concealed** state of *podoh b’shalom nafshi*.

However, from the fact that the Mittler Rebbe explained that it was the ultimate state of peace **without** any “disclaimer” that it was only a “preparation” for the time of Moshiach (or another similar “disclaimer”), it must mean that the level of peace that is reached on Yud Kislev is (also) an expression of the **revealed** state of the ultimate

podoh b'shalom nafshi (that the enemy was nullified and also transformed into a friend).

The Rebbe begins to explain how the day of Yud Kislev is able to have this unique ability:

(ד) **והנה** ידוע²⁷ דשבת ויום טוב צריכים הכנה ביום שלפניהם - ערב שבת וערב יום טוב. ובנוגע לענינו, חג הגאולה יו"ד כסלו - הערב דיו"ד כסלו [שבו הוא ההכנה ליו"ד כסלו] הוא יום התשיעי בכסלו, יום ההולדת ויום ההילולא דבעל הגאולה.

It's known that the days of Shabbos and Yom Tov are made possible by the day that precedes them - the day of Erev Shabbos or Erev Yom Tov. (If one doesn't prepare before these days, he won't be able to do the required mitzvos.)

This implies that the Yom Tov of Yud Kislev is made possible by the day which precedes (and prepares for) it - the day of Tes Kislev (the 9th of Kislev), the birthday and *yom hilula* (day of passing) of the Mittler Rebbe (who was redeemed on Yud Kislev).

However, this presents a question:

How can the day of the Mittler Rebbe's passing - which obviously happened **after** he was redeemed from prison - serve as a **preparation** that enables the redemption of Yud Kislev?

והגם שהגאולה דיו"ד כסלו היתה בשנת תקפ"ז²⁸, שנה לפני ההסתלקות, מ"מ, כיון שמגלגלין זכות ליום זכאי²⁹, יש לומר, דזה שיום התשיעי בכסלו זכה להיות יום ההילולא של אדמו"ר האמצעי הוא לפי שגם לפני זה הי' שייך לזה³⁰.

Even though the redemption of Yud Kislev happened in 5687, which is one year **before** the Mittler Rebbe's passing, since we follow the principle that Hashem "makes special things happen on a day which merits them", we see that the 9th of Kislev "merited" to be the day of

the Mittler Rebbe's *yom hilula* because it was **already** a day which was connected to the *yom hilula*.

ועפ"ז יש לומר, שגודל העילוי דיום הגאולה [יו"ד כסלו], שענין פדה בשלום נפשי שבו הוא ע"ד הענין דפדה בשלום נפשי שיהי' לע"ל, הוא לפי שה"ערב" שלו הוא יום ההילולא דבעל הגאולה.

Therefore, we can conclude that the reason why the day of the Mittler Rebbe's redemption (Yud Kislev) reaches a level of *podoh b'shalom nafshi* which is similar to the level of *podoh b'shalom nafshi* when Moshiach comes is because it is preceded by the day of Tes Kislev, his *yom hilula*.

Question Two:

How does Tes Kislev, the *yom hilula* of the Mittler Rebbe, enable the day of Yud Kislev, the day of his redemption, to reach the level of *podoh b'shalom nafshi* that will be present when Moshiach comes?

The Rebbe begins to explain this by analyzing another *ma'amar* of the Mittler Rebbe:

(ה) **ויובן** זה בהקדים מ"ש בעל הגאולה במאמרו ד"ה להבין ענין הילולא דרשב"י³¹, דזה שיום הסתלקות הרשב"י נקרא בשם הילולא, הוא, לפי שע"י רשב"י הי' הגילוי דפנימיות התורה.

In the Mittler Rebbe's *ma'amar* "*Lehavin Inyan Hilula D'Rashbi*" ("to understand the concept of the *hilula* of Rabbi Shimon bar Yochai", the author of the Zohar), he explains that the day of the Rashbi's passing is called a *hilula* (which literally means "wedding celebration") because the teachings of *pnimius haTorah* (the inner dimension of the Torah) were revealed through the Rashbi.

ומבאר זה בהקדים מארז"ל³² האי עלמא דאזלינן מיני' כבי הילולא דמיא, שע"י ירידת הנשמות למטה בעוה"ז, האי עלמא, נעשה בהם הענין דאזלינן, מהלכים.

The Mittler Rebbe explains the connection of a *hilula* (wedding) to the teachings of *pnimius haTorah* through the following statement of the Gemara:

Rav Shmuel said to [his student] Rav Yehuda: "Sharp one! Grab and "eat", grab and "drink" [all the Torah and mitzvos that you can], as the world which we are going [away] from [soon] is like a wedding celebration [which happens quickly and is over by the next day].

On a deeper level, the statement "this world which we are going [away] from" can be read as "this world which 'makes us go'". As will be explained shortly, descending to "this world" (the physical world) enables the soul to reach the level of "one who is going".

In order to understand the significance of "going", we first contrast it with the level of "standing":

דהנשמות כמו שהן למעלה נק' עומדים כמ"ש³³ חי הוי' אלקי ישראל אשר עמדתי לפניו, ובזהר איתא³⁴ כל נשמתא ונשמתא הוה קיימא בדיוקנאה קמי מלכא קדישא.

Before the souls descend to the physical world, they are referred to as "ones who stand", as it says, "[I swear that,] as Hashem, the G-d of Israel, whom I **stood** before Him [before my soul came down into this world], lives..." Similarly, the Zohar says that "each and every soul was **standing** in its image before the Holy King [before it came down into this world]."

דהגם שהנשמות כמו שהן למעלה הן תמיד ברצוא ושוב, דעי"ז הם עולים בעילוי אחר עילוי, מ"מ, כיון שכל העליות שלהם הם בהגבלה,

דגם המדרגות הכי גבוהות (שבהם היא עליית הנשמות) הם ע"פ מאמר קו המדה³⁵, לכן נק' בשם עומדים.

Even though before descending to this world the souls are in a constant state of "running" (getting closer to Hashem and losing their feeling of independent existence) and "returning" (becoming re-aware of their own independent existence), which implies that they **do** ascend to increasingly higher levels (and **don't** "stand still"), this doesn't contradict the explanation that souls are "ones who stand".

All the levels that they ascend to are **limited**, and even the highest levels are still "measured according to the line of measurement".

[The *kav hamida* (line of measurement) refers to the overall principle of limitation that Hashem placed on everything within creation.]

Since all these levels that the souls ascend to are limited, we say that – even after they ascend many levels – they are still "standing" in the same general level of "limitation".

וע"י ירידת הנשמות למטה הם נעשים מהלכים, שהעלי' דהנשמות בירידתם למטה היא בבחינת א"ס ובל"ג.

However, when the souls descend into the physical world [and learn Torah and perform mitzvos] they become "ones who go" (literally, "ones who walk"), as the higher levels that they are able to reach are infinite and without limitation.

We are now able to understand the beginning of the statement of the Gemara, "this world which makes us go":

וזהו האי עלמא דאזלינן מיני', דהנשמות כמו שהם מצד עצמם הם עומדים, וע"י ירידתם בהאי עלמא, נעשים מהלכים, אזלינן.

When the souls who were previously "standing" in the spiritual world enter "this world" (the physical world), it "makes them go" and enables them to reach infinitely higher levels.

והטעם על זה שדוקא ע"י האי עלמא נעשה הענין דאזלינן, הוא, כי האי עלמא כבי הילולא דמיא.

As the statement of the Gemara continues, the reason **why** "this world makes us go" is because this world "is like a *hilula* (wedding)".

The Rebbe explains why this world can be compared to a *hilula*:

והענין הוא³⁶, דנשמה וגוף הם דוגמת איש ואשה³⁷. וכמו שבאיש ואשה כפשוטם, בכדי שיהי' היחוד דדכר ונוקבא (שהם שני הפכים) הוא ע"י שנמשך בהם כח הא"ס שלמעלה משניהם³⁸, וכח זה שנמשך בהם מתגלה בענין ההולדה [דענין להוליד דור אחר דור עד אין שיעור הוא לא מצד גדר הנבראים שהם בעלי גבול, אלא מצד כח הא"ס³⁹ שלמעלה מגדר הנבראים⁴⁰ שנמשך ע"י נישואין].

The union of the soul and the body are compared to the union of a man and a woman. A man and woman are two opposites, and their (spiritual) union (marriage) is only possible because of the power of the *ein sof* (the essence of G-dliness) which is drawn into them. This power is beyond both of them (and transcends the differences between them), which enables them to unite as one.

This power of *ein sof* that is drawn into them through marriage is expressed in their ability to have children, as the ability to have potentially infinite generations of descendants is beyond the finite capability of creation.

The Rebbe applies this concept to the soul and body, the spiritual "man and woman":

עד"ז הוא בנשמה וגוף שהם דוגמת איש ואשה, שבכדי שיוכל להיות החיבור והיחוד דנשמה וגוף שהם שני הפכים הוא ע"י המשכת כח הא"ס.

Just like the union of opposites of a physical man and woman is enabled by the drawing down of the *ein sof*, so too the connection between and union of the opposites of soul and body are enabled by the drawing down of the power of the *ein sof*.

והמשכת כח זה מתגלה בענין ההולדה, תולדותיהם של צדיקים מעשים טובים⁴¹, שהעלי' שע"י התומ"צ היא עלי' בבחי' א"ס ובל"ג.

Furthermore, just like this power of *ein sof* is expressed within a physical marriage in the ability to have children, so too within the spiritual marriage of the soul and body it is expressed in the "spiritual children" of Torah and mitzvos, as it says, "the offspring of *tzaddikim* are their good deeds". These "spiritual children" express this power of *ein sof* because they enable the soul to reach an infinitely higher level.

We are now able to understand the full statement of the Gemara, "this world which we are going from is like a wedding celebration":

וזהו האי עלמא דאזלינן מיני' כבי הילולא דמיא, דהטעם על זה שדוקא מיני' (האי עלמא) נעשה אזלינן (מהלכים), הוא, כי האי עלמא כבי הילולא דמיא, שהחיבור והיחוד דנשמה הרוחנית עם הגוף הגשמי (האי עלמא) הוא בדוגמת יחוד חתן וכלה (הילולא, חתונה), שע"ז נמשך כח הא"ס.

The reason why only "this (physical) world" is able to make the souls "ones who go" (to an infinitely higher level) is **because** it is "like a *hilula*". Since this world is where the body and soul are united through the power of the *ein sof* like the union of a man and woman through marriage (it is "like a *hilula*"), therefore the soul is able to reach an infinitely higher level ("going") in **this world**.

The Rebbe continues to explain another aspect of how this world is like a *hilula*:

(ו) **והנה** ידוע, דכמו שירידת הנשמה למטה היא ירידה לצורך עלי', עד"ז הוא בתומ"צ, שהכוונה בהירידה דתומ"צ היא לצורך עלי'. כי ע"י ירידתם למטה והתלבשותם בדברים גשמיים נמשך בהם עצמיות כח התומ"צ⁴².

It is known that the spiritual soul descends to this physical world in order to ascend to an even greater level (as explained in the previous section). Similarly, the (G-dly) Torah and mitzvos "descend" (from Hashem's will and wisdom) into this physical world in order to reach an even greater level. When the (spiritual source of) Torah and mitzvos are expressed within physical things, this draws into them the **essence** of Torah and mitzvos (which is higher than the spiritual **revelation** of Torah and mitzvos in the higher worlds).

ועפ"ז יש לומר, דענין ההילולא שבקיום התומ"צ בהאי עלמא דוקא, הוא גם בהתומ"צ עצמם. דנוסף לענין ההילולא בהאדם העוסק בתומ"צ, המשכת כח הא"ס שע"י החיבור והיחוד דנשמה וגוף (כנ"ל סעיף ה), גם בהתומ"צ עצמם הו"ע ההילולא.

Based on this, we see that the concept of *hilula* (the drawing down of the *ein sof*, the essence of G-dliness) in fulfilling Torah and mitzvos in this world applies not only to the **person** (the union of the soul and body) who fulfills them, but also to the **Torah and mitzvos themselves** (the union of the "soul" of Torah and mitzvos and their "body" in the physical world).

כי תורה ומצוות הם חכמתו ורצונו של הקב"ה שלמעלה מעולם⁴³, והחיבור שלהם עם הענינים שבהאי עלמא (הדברים הגשמיים שבהם נתלבשו התומ"צ) הוא חיבור דשני הפכים, וחיבור זה הוא ע"י המשכת עצמות כח התומ"צ - ע"ד יחוד חתן וכלה, ע"י המשכת כח הא"ס שלמעלה משניהם ומחבר אותם.

On their own, Torah and mitzvos are the wisdom and will of Hashem which is **beyond** the world. Therefore, the union of the (G-dly) Torah and mitzvos and their expression in the physical world is the union of two opposites. This union is made possible by drawing down the essence of Torah and mitzvos (the essence of G-dliness), which is similar to the union of a man and woman who are united by the drawing down of the *ein sof* which is beyond both of them.

The Rebbe continues to analyze the Mittler Rebbe's *ma'amar* (*Lehavin Inyan Hilula D'Rashbi*):

ז) **וממשיך** בהמאמר⁴⁴ עוד פירוש בהאי עלמא דאזלינן מיני', שבשעת פטירתו של אדם, כשהנשמה נפטרת מהגוף ומעולם הזה, דאזלינן מיני', אזי נעשה בה הענין דאזלינן, שהיא נעשית בבחינת מהלך.

The Mittler Rebbe then provides another interpretation of the statement of the Gemara, "this world which we are going from...", explaining that when a person passes away and his soul "goes (away) from" this world, only **then** does he reach the level of someone who is "going" (to an infinitely higher level).

The Rebbe contrasts this with the first explanation:

דלהביאור דלעיל (סעיף ה), זה שהנשמה נעשית מהלך, הוא בהיותה למטה בהאי עלמא. ופירוש דאזלינן מיני' הוא מחמתו ובסיבתו⁴⁵, דזה שהנשמה באה לבחינת אזלינן, שהיא נעשית מהלך, הוא מיני', מצד העילוי שבהאי עלמא שהוא כמו הילולא. ולפירוש השני, הענין דאזלינן שנעשה בהנשמה (שנעשית מהלך) הוא בעת דאזלינן מיני', כשהיא הולכת ונפטרת מהאי עלמא.

According to the first explanation, the soul becomes one who is "going" when he is **in** this world. Furthermore, he becomes one who is "going"

because of this world – as this world is “like a *hilula*” (where two opposites come together due to the drawing down of the *ein sof*).

However, according to the second explanation, the soul can only become one who is “going” when he **leaves** this world and passes away.

ונקודת הביאור בזה (בהמאמר)⁴⁶, דהמצוות כמו שהם למטה, הם במדידה והגבלה⁴⁷. וגם התורה שלמטה היא במדידה והגבלה, כמ"ש⁴⁸ ארוכה מארץ מדה, היינו שיש מדה להתורה אלא שהמדה היא ארוכה מארץ⁴⁹. ולכן, ההילוך (ענין הבל"ג) שנעשה בהנשמה ע"י עסק התומ"צ שלה בעוה"ז, הוא בהעלם.

According to the second explanation, the reason why the soul can't reach the level of “going” while it is in this world is because the mitzvos within this world are expressed in a limited way.

Similarly, the Torah (as it is expressed in this world) is also limited, as it says, “It's [Torah's] measure is longer than the earth”, implying that it has a measure (it is limited), but that measure is “longer” than the earth.

Therefore, as long as the soul remains in this world, the “going” that it achieves through its performance of Torah and mitzvos remains concealed (just like the unlimited nature of Torah and mitzvos is concealed within this world).

וגם ההילוך דהנשמה שע"י מצות פרי' ורבי', אף שבענין ההולדה הוא גילוי כח הא"ס, מ"מ, כיון שגילוי כח הא"ס שבזה הוא בנוגע לענין מוגבל (הולדת בנים, אלא שההולדה היא דור אחר דור עד אין שיעור), לכן גם ע"י קיום מצוה זו, ענין ההילוך הוא בהעלם.

As explained above, there is an “unlimited” revelation of the power of *ein sof* expressed in this world through the soul's ability to have children who result in potentially infinite generations of descendants. However, since this is expressed in the birth of physical (“limited”)

children, even the level of "going" achieved through an (infinite) mitzvah that expresses the infinite (having children) is concealed while the soul is in this world.

ולאחרי שהנשמה ממלאת את שליחותה בהאי עלמא ובא הזמן דאזלינן מיני', שהיא הולכת (ויוצאת) מההגבלות דהאי עלמא, אזי מתגלה לה הפנימיות דהתומ"צ שעסקה בעוה"ז, שהפנימיות דהתומ"צ הם בלי גבול, ואז נעשה בה הענין דאזלינן (מהלך) גם בגילוי.

Only after the soul completes its mission in this world and reaches the time when it will "go away from it" – leave the limitations of this physical world – can it reveal the inner infinite aspect of the Torah and mitzvos that it **already** performed in this world and reach the level of "going" (connecting to the level of the infinite *ein sof*) in a **revealed** way.

We are now able to understand why the day of the Rashbi's passing (as well as the other *tzadikim* who were involved with *pnimius hatorah*) is called a *hilula*:

וזהו שיום הסתלקות הצדיקים שעסקו בפנימיות התורה נק' בשם יום הילולא (כמו הילולא דרשב"י, ועד"ז הוא בנוגע ליום ההסתלקות דכל הצדיקים שעסקו בפנימיות התורה), כי ע"י הלימוד והעסק בפנימיות התורה, מתגלית ביום ההסתלקות הפנימיות והבל"ג, ענין הילולא וההילוך.

Through learning and involving themselves with *pnimius hatorah*, these *tzadikim* were able to **reveal** the inner (concealed) and infinite aspect of Torah and mitzvos (the concept of "going") on the day of their passing. [In contrast, ordinary Jews are only able to reveal this level in the time of Moshiach, and not when they pass away.]

Therefore, the day that they pass away is called a *hilula*, reflecting the **revelation** of the *ein sof* that was drawn down through their performance of Torah and mitzvos in this world.

The Rebbe continues to explain the *ma'amar* of the Mittler Rebbe:

(ה) **ומבאר** בעל הגאולה במאמר הנ"ל⁵⁰, שבהילולא (יחוד דכר ונוקבא) ג' ענינים (בכללות).

The Mittler Rebbe explains that there are three general aspects of *hilula* (the union of a man and woman through a wedding):

יחוד דכר ונוקבא למעלה. דענין דכר ונוקבא הוא גם בהנשמות כמו שהם למעלה קודם ירידתם למטה. דישנם נשמות שבבחינת דכר ונשמות שבבחינת נוקבא. והיחוד דהנשמות שבבחינת דכר עם הנשמות שבבחינת נוקבא נק' הילולא.

The first aspect of the union of male and female is as it exists in the spiritual world, as this union exists even before the soul descends below. Some souls are on the level of "masculine" and some are "feminine", and the unity of these two souls is called a *hilula*.

ויחוד דכר ונוקבא למטה. ובזה עצמו שני ענינים. יחוד דכר ונוקבא כפשוטם ויחוד הנשמה עם הגוף [שהם דוגמת איש ואשה].

The second aspect is the union of "man and woman" in the physical world. This can either be expressed as the actual union of a man and woman, or as the union of the soul and body (which parallel the levels of "man" and "woman" as explained above).

וענין הג' בהילולא הוא יחוד הנשמה (דכר) עם הגוף (נוקבא) שיהי' בתחיית המתים. דהילולא זו היא דרגא הכי נעלית, שאז יהי' גילוי העצמות.

The third aspect is the union of the soul (male) and body (female) that will occur in *techiyas hameysim* (the resurrection of the dead in the time to come).

This third aspect is the **highest** level of the union of "male and female", as it reflects the revelation of Hashem's **essence** that will occur then.

והנה הגילוי שיהי' בתחיית המתים הוא (כמבואר בכ"מ⁵¹, וגם במאמר הנ"ל), שאז תתגלה המשכת העצמות שע"י קיום המצוות בעולם הזה.

The revelation that will occur in the time of *techiyas hameysim* is the revelation of Hashem's essence that results from the mitzvos that were performed in this physical world.

והוא ע"ד שנתבאר לעיל (סעיף ז) בענין ההילולא שבהסתלקות הצדיקים שעסקו בפנימיות התורה, שהוא גילוי הפנימיות והבלי גבול דהתומ"צ שעסקו בעוה"ז.

This is similar to the concept explained above regarding the *hilula* of *tzadikim* who were involved with *pnimius hatorah*, as the day they pass away is the revelation of the inner aspect (the essence) of the Torah and mitzvos that they (previously) did in this world.

אלא שעכשיו, בכדי לקבל את הגילוי הוא ע"י הסתלקות הנשמה מהגוף, ולע"ל יהי' גילוי זה גם בגוף הגשמי (וגם הגילוי עצמו יהי' נעלה יותר, שאז יהי' גילוי העצמות, כנ"ל).

However, before the time of *techiyas hameysim*, this revelation can only be experienced (by these *tzadikim*) when their soul **leaves** their body. However, in the time to come this revelation will be expressed **within** the physical body. (Furthermore, the **revelation itself** will also be higher, as Hashem's essence will be revealed at that time.)

Seemingly, this third aspect of the union of male and female (the soul and body) which will be revealed in *techiyas hameysim* is out of place in a *ma'amar* that focuses on explaining the *hilula* of the Rashbi! Why did the Rebbe Maharash also include an explanation of this third level in that *ma'amar*?

ויש לומר, דמהטעמים שהענין דהילולא הג' מבואר בהדרוש ד"ה להבין ענין הילולא דרשב"י, הוא, לרמז, שמעלת הצדיקים שעיקר עסקם הוא לגלות פנימיות התורה הוא בשני ענינים.

By including this third level in a *ma'amar* about the *hilula* of the Rashbi, the Mittler Rebbe is hinting to the fact that there are **two** aspects to the achievement of *tzadikim* whose main focus is the revelation of *pnimius hatorah*.

שיום ההסתלקות שלהם נק' בשם יום הילולא, לפי שאז מתגלה הפנימיות והבל"ג בהתומ"צ, כנ"ל בארוכה.

The first aspect is reflected in the fact that the day of their passing is called a *hilula*, as on that day (when they **pass away**) they reveal the inner unlimited aspect of the Torah and mitzvos that they performed in this world (as explained at length previously).

וגם, שע"י עבודתם לגלות פנימיות התורה, מתגלה [אצלם, ועל ידם מתגלה קצת גם לכל השייכים אליהם] הבל"ג דתומ"צ גם בהנשמה כמו שהיא מלובשת בגוף הגשמי, וגם בגוף הגשמי עצמו, ע"ד שיהי' בתחה"מ.

Additionally, through their efforts to reveal *pnimius hatorah* during their lifetime, this reveals (within them, and – by extension – to a certain extent within all those who are connected to them) the unlimited aspect of Torah and mitzvos while the soul is **in** the physical body.

This revelation is both within the soul as it exists in the physical body **and** within the physical body itself, similar to (but not on the same level as) how the body will reveal the essence of G-dliness in the time of *techiyas hameysim*.

ויש להוסיף, שהגילוי דשני הענינים, גם ענין ההילולא דהסתלקות, הוא בהנשמה כמו שמלובשת בגוף. אלא שבתחלה, גילוי הבל"ג

להאדם הוא ע"י שהוא בתנועה דביטול, שיוצא ממציאיותו - ע"ד ענין ההסתלקות, ועי"ז, מתגלה אח"כ הבל"ג גם בהמציאיות דהאדם - ע"ד הגילוי שיהי' בתחה"מ.

Furthermore, **both** of these aspects (not only the revelation **before** a person passes away, but even the revelation **after** he passes away) can be experienced within the soul **before** he passes away while it is still in a physical body.

First, a person is able to experience this unlimited revelation through an approach of *bittul* which is like "leaving the body" (disregarding his own limitations, which is similar to the soul leaving the limitations of the body when he passes away). Then, after he has reached a level of complete *bittul*, he is able to reveal this level even **within** his own existence, which is similar to the revelation of the soul within the body at the time of *techiyas hameysim* (when the body will have limitations, but these limitations will express the unlimited revelation of Hashem).

(ט) **והנה** מהנ"ל מובן, דבהילוך הנ"ל (עלי' בבחינת א"ס ובלי גבול) שנעשה על ידי קיום התומ"צ בעולם הזה, ג' מדריגות.

Based on this explanation, we see that there are three levels of the expression of "going" - reaching the level of the infinite *ein sof* - that are accomplished through the performance of Torah and mitzvos in this world:

דבהנשמות שעוסקים רק בנגלה דתורה, ההילוך הוא בהעלם. כי מצד בחינת החיצוניות (נגלה דתורה), התומ"צ הם במדידה והגבלה. וגילוי הבלי גבול שנמשך ע"י קיום התומ"צ בעוה"ז יהי' בעיקר לע"ל.

Level One: [Concealment of the infinite because of **limitation**]

For someone who is only involved in the **revealed** dimension of Torah, the infinite aspect of Torah and mitzvos is concealed (while they are in this world, and even when they pass away). This is because the

external aspect of Torah and mitzvos (the "revealed" dimension of Torah) only deals with the measured and limited aspect of Torah and mitzvos. (For example, the literal story that occurs in Tanach, or the practical limitations of a physical mitzvah, such as the requirements for making *tefillin*.)

Therefore, the unlimited aspect of the Torah and mitzvos that they perform in this world is only revealed when Moshiach comes.

ובהנשמות שעוסקים בפנימיות התורה, גילוי הבלי גבול דהתומ"צ (ענין ההילוך) הוא גם בעת הסתלקותם, ועד"ז בהיותם למטה ע"י תנועת הביטול והיציאה ממציאותם.

Level Two: [Revelation of the infinite when the limitation is **removed**]

For someone who is involved in the **inner** (concealed) dimension of the Torah (*pnimius hatorah*), the infinite aspect of the Torah and mitzvos that they perform in this world is revealed when they pass away, and even **before** they pass away through their spiritual service of "passing away" – the service of *bittul* and leaving their own limitations.

ועי"ז באים אח"כ למדריגה נעלית יותר, שגילוי הבלי גבול דהתומ"צ הוא גם בהמציאות שלהם.

Level Three: [Revelation of the infinite even **within** the limitation.]

After reaching this complete level of *bittul*, they are able to reach the highest level: the revelation of the **unlimited** aspect of Torah and mitzvos even within their own **limitations** (which is similar to the revelation that will happen in the time of *techiyas hameysim*).

ויש לומר, שעד"ז הוא גם בהענין דפדה בשלום נפשי, שיש בו (דוגמת) ג' מדריגות אלה.

As we will explain shortly, there are three levels of *podoh b'shalom nafshi* (the nullification and transformation of the "enemy") that correspond to these three levels of the expression of the unlimited nature of Torah and mitzvos.

But first, we explain an additional aspect of *podoh b'shalom nafshi*. At the beginning of the *ma'amar*, we explained the **effect** of *podoh b'shalom nafshi* – the fact that it nullifies and even transforms the enemy into a friend. Now, the Rebbe explains the **source** of *podoh b'shalom nafshi* that **causes** this to occur.

והענין הוא, דאמיתית הענין דפדה בשלום נפשי, שהמנגד מתבטל לגמרי, כמבואר לעיל (סעיף ב) מהמאמר דבעל הגאולה, הוא ע"י גילוי היחידה.⁵²

The reason **why** the enemy is completely nullified through *podoh b'shalom nafshi* is because the essence of the soul, the level of *yechida*, is revealed.

דבחינת חי', כיון שיש כנגדה לעו"ז⁵³, לכן הגילוי שלה אינו שולל ומבטל לגמרי הרצונות זרים דנפש הבהמית, והוא רק שהרצון לאלקות (דבחינת חי') מתגבר על הרצונות דנה"ב.

As explained elsewhere in Chassidus, the level of *chaya* (the level of the soul below *yechida* which expresses a Jew's irrational will to connect to Hashem) has a corresponding level within the side of *kelipah*. Therefore, a revelation of the G-dly soul's level of *chaya* doesn't remove the potential for the animal soul to experience its own revelation of "irrational will" in the future.

Even though a person doesn't **experience** these "foreign desires" while he is experiencing the revelation of the level of *chaya*, this is only because his desire for G-dliness is **overpowering** the "foreign desires".

[This parallels the situation of *podoh b'shalom nafshi* at the time of Dovid HaMelech. Even though he "overpowered" his enemies through war, they still existed as enemies and the state of peace was only circumstantial.]

ובכדי שיהי' ביטול הרצונות דנה"ב הוא ע"י גילוי היחידה. דכיון שבחינת היחידה אין כנגדה לעו"ז⁵³, בבואה דבבואה לית להו⁵⁴, לכן ע"י גילוי היחידה מתבטל הלעו"ז ממילא.

The complete nullification of the "foreign desires" of the animal soul is only possible through the revelation of the *yechida*, as the level of *yechida* doesn't have a corresponding level on the side of *kelipah*. Since the animal soul doesn't have a corresponding level against the *yechida*, the *yechida* is able to completely and automatically nullify the desires of the animal soul.

(The *ma'amar* quotes the Gemara in Yevamos that says that "demons don't have a 'shadow of a shadow.'" Chassidus explains that the "shadow of a shadow" refers to the level of *yechida* (the true essence of the soul), and on the level of *yechida* the *kelipah* of the animal soul doesn't exist.)

After explaining that the true nature of *podoh b'shalom nafshi* is the revelation of the *yechida*, we are now able to understand why the ultimate expression of *podoh b'shalom nafshi* will only be revealed when Moshiach comes:

וזהו שאמיתית הענין דפדה בשלום נפשי יהי' בביאת המשיח דוקא, כי כמו שבאדם, ביטול הלעו"ז שבו הוא ע"י גילוי היחידה דוקא, עד"ז הוא בכללות העולם, שדוקא ע"י משיח, שהוא היחידה דכללות ההשתלשלות⁵⁵, יהי' ביטול הסט"א לגמרי.

Just like within an individual person the only way to achieve *podoh b'shalom nafshi* (completely nullify the *kelipah* within his animal soul) is through the revelation of that individual's *yechida*, the only way to

nullify the *kelipah* within all of creation is through revealing the *yechida* of the entire creation. It is explained in Kabbalah that the *yechida* of the entire creation is Moshiach.

אלא שמ"מ, כיון שכל הגילויים דלע"ל תלויים במעשינו ועבודתינו עכשיו⁵⁶, גם הענין דביטול הסט"א ע"י גילוי יחידה הכללית שיהי' לע"ל, הוא ע"י שהאדם מגלה את היחידה שבו שע"ז מתבטלים הרצונות זרים דנפשו הבהמית.

Even though this complete nullification of *kelipah* won't happen until Moshiach comes (so it would seem to be **impossible** to do anything to prepare for it, as the preparation needs to be similar to the outcome), the Alter Rebbe nevertheless explains in Tanya that **all** the revelations that will happen when Moshiach comes are dependent on **our** actions and efforts now in the time of *galus*.

Therefore, even the nullification of the *kelipah* through the revelation of the "general *yechida*" (Moshiach) will be brought about by a Jew's nullification of his own "foreign desires" of his animal soul through the revelation of his own *yechida* now, during the time of *galus*.

ובפרט, כשע"י גילוי היחידה שלו הוא פועל גם (במדה) ביטול הסט"א שבזולתו. וכמו דוד המלך, שע"י עבודתו פעל שגם עמשי אמר לו שלום שלום לך ושלום לעוזריך⁵⁷, ושגם אנשי אבשלום התפללו לנצחוננו של דוד⁵⁸.

This preparation for the revelation of Moshiach is especially effective when a person is even able to affect the nullification (to a limited extent) of **another person's** *kelipah* through the revelation of his own *yechida*.

This is similar to how Dovid HaMelech was able, through his efforts, to even cause Amasai (one of his enemies) to say to him, "Peace; may there be peace to you [Dovid] and to those who help you", and cause Avshalom's men to *daven* for Dovid to be victorious.

והנה כיון שעכשיו כל הענינים הם בהגבלה, לכן, גם ענין המס"נ שמצד גילוי היחידה⁵⁹ הוא בנוגע לענין מוגבל. [וע"ד שנתבאר לעיל (סעיף ז) בענין גילוי כח הא"ס שבהולדה, שהגילוי דא"ס הוא בענין מוגבל].

Even though a person is able to reveal his *yechida* through *mesiras nefesh* (literally, "self sacrifice", but here refers to the general concept of going beyond one's own limitations) in the present time (before Moshiach comes), he is only able to reveal it with regard to specific areas and outcomes. This is because in the present time **everything** has limitations.

[This parallels the concept explained above regarding the expression of the *ein sof* through the ability to have (infinite generations of) children: Even though this is an expression of something **unlimited**, the actual expression is **limited** to having children.]

ומזה מובן, דהגם שגילוי היחידה הכללית דלע"ל הוא ע"י גילוי היחידה עכשיו, מ"מ, גילוי היחידה עכשיו לגבי גילוי היחידה הכללית דלע"ל הוא באין ערוך.

Therefore, we can understand that even though the revelation of the individual's *yechida* during the time of *galus* **causes** the revelation of *yechida* of the entire creation, the actual revelation of the *yechida* of the entire creation is **infinitely greater** than it.

We are now able to explain the three levels of *podoh b'shalom nafshi* that parallel the three levels of the expression of the unlimited nature of Torah and mitzvos (the concept of "going"):

ועד"ז הוא בנוגע לפדה בשלום נפשי שהי' אצל דוד, דכיון שהפדי' בשלום שלו היתה רק בנוגע לכמה אנשים (עמשי, אנשי אבשלום וכו')

ולא בכללות העולם (דבכללות העולם היו מנגדים), לכן, הוא באין ערוך כלל לגבי הפדי' בשלום דלע"ל, שלא יהיו בה הגבלות.

Level One: [Concealment of the infinite because of **limitation**]

Since the expression of *podoh b'shalom nafshi* by Dovid HaMelech only affected certain individuals (Amasai, Avshalom's men, etc.) and **didn't** affect the entire world (as the remainder of the world remained enemies of Dovid), we see that this expression was limited and concealed.

Therefore, it is incomparable to the true expression of *podoh b'shalom nafshi* that will happen when Moshiach comes, which won't have **any** limitation.

[This parallels the limited expression of the *yechida* during the time of *galus* which is incomparable to the true expression of the *yechida* during the time of Moshiach.]

והמשכת הפדי' בשלום דלע"ל (בלי גבול) ע"י הפדי' דשלום דדוד (שהיא בנוגע לענינים מוגבלים) הוא ע"ד המשכת ענין ההילוך והבלי גבול ע"י קיום התומ"צ בעוה"ז באלו העוסקים רק בנגלה דתורה.

When Hashem's essence will be revealed and all limitation will be eliminated when Moshiach comes, then the aspect of *podoh b'shalom nafshi* which was previously concealed in this world will be **revealed**. Even though Dovid's *podoh b'shalom nafshi* was only expressed in a limited way, it will be expressed without limitations when Moshiach comes.

This is similar to the revelation of the true unlimited nature of Torah and mitzvos when Moshiach comes that results from the Torah and mitzvos performed by those who were only involved in the revealed dimension of Torah.

[This revelation will be infinitely greater than the limited revelation that caused it, just like the revelation of the *yechida* of the entire creation is infinitely greater than the limited revelation of the individual's *yechida* that caused it.]

והענין דפדה בשלום נפשי שבהגאולה דיו"ד כסלו [ועד"ז בהגאולה, די"ט כסלו ודי"ב תמוז], כיון שהגאולה היא בנוגע לפנימיות התורה, היחידה דתורה⁶⁰, לכן, הענין דפדה בשלום נפשי שבגאולה זו, אין בו מדידות והגבלות, והוא בנוגע לכל הענינים.

When the level of *podoh b'shalom nafshi* is revealed through the *geula* (redemption) of Yud Kislev (and, similarly, the *geulos* of Yud Tes Kislev and Yud Bais Tammuz), since this *geula* is connected to *pnimius hatorah*, which is the *yechida* of the Torah, it is able to be revealed **now** in **all** areas, even **within** the limitations of *galus*.

[This parallels the fact that, through *pnimius hatorah*, we are able to experience the true unlimited aspect of Torah and mitzvos even while the soul is in the physical body before the coming of Moshiach.]

This can be experienced in two ways:

Level Two: Revelation of the infinite when the limitation is **removed** through the service of *bittul*.

Level Three: Revelation of the infinite even **within** the limitation through bringing the infinite into a person's own limitations.

We are now able to answer question two:

Question Two:

How does Tes Kislev, the *yom hilula* of the Mittler Rebbe, enable the day of Yud Kislev, the day of his redemption, to reach the level of *podoh b'shalom nafshi* that will be present when Moshiach comes?

וזהו שיום התשיעי בכסלו, יום ההילולא, הוא הערב דיום הגאולה⁶¹, כי ע"י שהגילוי דפדה בשלום נפשי הי' לאחרי קדימת העבודה דהילולא של בעל הגאולה, ענין הביטול (שבדומה להסתלקות), המשיך גילוי זה (הגילוי דפדה בשלום נפשי שלמעלה ממדידה והגבלה) גם בהמציאות דכל השייכים אליו.

As explained above, the day that a *tzadik* who is involved in *pnimius hatorah* passes away is called a *hilula* (a "wedding") because, when their soul leaves their body, they reveal the true unlimited nature of the Torah and mitzvos that they did in this world.

Furthermore, we explained (based on the fact that the Mittler Rebbe also included an explanation of the highest level of the unity of "male and female", the unity of the soul and the body in *techiyas hameysim* in a *ma'amar* about the Rashbi's passing) that, through *pnimius hatorah*, the *tzaddik* also enables himself and all those who are connected to him to reveal this true unity **within their lifetime**.

We then explained that this ability to reveal it within their lifetime has two aspects: the aspect of "passing away" (the service of *bittul*, leaving all limitation to enable the unlimited revelation) and the aspect of *techiyas hameysim* (bringing the unlimited revelation even into the limited aspects of the person).

Based on this, a person first needs to achieve level of complete *bittul*, and only then is he able to bring the revelation of the true unlimited essence of Torah and mitzvos into his own "limitations".

However, since the day of Tes Kislev (the day **before** Yud Kislev) is the day that the Mittler Rebbe passed away (his *yom hilula*), this means that we enter the day of Yud Kislev (*podoh b'shalom nafshi*, the complete *bittul* and transformation of the *kelipos* through the revelation of the *ein sof*) **after** the "passing away" (the service of reaching complete *bittul*) has **already** been "completed" by the Mittler Rebbe.

Since this "passing away" (*bittul*) affects both the Mittler Rebbe and **all those that are connected to him**, this means that, on the day of Yud Kislev, the revelation of *podoh b'shalom nafshi* can be revealed even within the **limitations** of all those who are connected to him!

שלכן, כדי לקבל גילוי זה, אין צריכה להיות הכנה דביטול ויציאה מהמציאות, ואין הדבר תלוי אלא ברצון, וביכלתו של כל אחד (גם לפני שיצא ממצבו) לפדות את עצמו באופן דפדה בשלום נפשי, שלום בתכלית השלימות,

Therefore, in order to receive this infinite revelation of *podoh b'shalom nafshi* on Yud Kislev, the preparation of leaving one's limitations and reaching complete *bittul* is **not required** because it was already preceded by the day of Tes Kislev, the *hilula* of the Mittler Rebbe.

Therefore, as long as a person **wants** to achieve it, he has the ability (even before he achieves complete *bittul*) to "redeem himself" (eliminate the "foreign desires" of his animal soul) in a way of *podoh b'shalom nafshi*, in a way that the desires are eliminated and **completely transformed** into positive desires – the **ultimate** peace (because there is **no possibility** for "war").

ועי"ז לפדות גם את כל העולם, בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, במהרה בימינו ממש ובעגלא דידן ממש.

Through this, he brings about the redemption of the entire world through the true and complete redemption with Moshiach *tzidkeinu*, may it be speedily in our days!

Footnotes from the Original Hebrew

(* יצא לאור בקונטרס ט'–יו"ד כסלו - תנש"א, "לקראת ט' כסלו, יום ההולדת דאדמו"ר האמצעי (בשנת תקל"ד) ויום ההילולא שלו (בשנת תקפ"ח), ויו"ד כסלו, יום הגאולה דאדמו"ר האמצעי (בשנת תקפ"ז) . . יום א' פ' וישלח, שנת ה'תנש"א".

(1) תהלים נה, יט.

(2) פרש"י עה"פ. וראה ירושלמי סוטה פ"א ה"ח.

(3) ראה ב"ר פע"ג, ג. מדרש תלים עה"פ. - הובאו באוה"ת (יהל אור) עה"פ ס"ח (ע' רז).

(4) בהבא להלן ראה ד"ה זה ה'תשל"ח סעיף א (לקמן ע' קמב).

(5) נדפסה באגרות קודש שלו סי' לח. וש"נ.

(6) מכתב כ"ק מו"ח אדמו"ר, נדפס בקובץ מכתבים אודות גודל ערך אמירת תהלים (תהלים אהל יוסף יצחק ע' 200); אגרות-קודש שלו ח"ג ע' תעג ואילך.

(7) לקו"ש חכ"ה שיחה ליו"ד כסלו (ע' 160 ואילך).

(8) משא"כ הדגשת שייכות גאולת י"ט כסלו להפסוק פדה בשלום היא בעיקר בשנת הגאולה שהיתה ביום שנכפל בו כי טוב (אגרת הקודש דאדה"ז הנ"ל). ועד"ז בנוגע לגאולת י"ב תמוז.

(9) ח"א (שער התפלה) מט, א ואילך.

(10) כ"ה הלשון בשערי תשובה שם פי"א (נה, ד). וראה לקמן הערה 17.

(11) פי"א - נה, ד ואילך.

(12) וראה סה"מ ה'תש"ד ס"ע 106 ביאור ענין זה בהמלחמה דנה"א ונה"ב.

(13) אף שבכללות נק' גם זה בשם "שלום" - ראה סה"מ ה'תש"ד שם "שלום הבא ע"י אימת החרב".

(14) כמ"ש (דברי הימים-א כב, ט) שלמה יהי' שמו ושלום ושקט אתן על ישראל בימיו.

(15) דברי הימים-א כח, ג. וממ"ש "איש מלחמות אתה" [ולא "עשית מלחמות" וכיו"ב כבדברי הימים שם כב, ח] משמע, שגם עכשיו הוא איש מלחמות.

(16) שמואל-ב ז, א.

(17) ראה סה"מ ה'תש"ד שם (ע' 106; 109), דגם כשלוחמים עם האויב ומנצחים אותו - שע"ז הוא מתבטל קצת (ולא רק שאינו לוחם מפני אימה ופחד) - מ"מ, "עדיין לא העבירו (את האויב) מכל וכל", וע"ד הבינוני בשעת התפלה שנה"ב הוא כישן, שאח"כ יכול להיות חוזר וניער (תניא פי"ג - יט, רע"א). ועפ"ז יומתק מה שנקרא דוד בשם "איש מלחמות" גם לאחר שה' הניח לו מסביב מכל אויביו, כי גם כשהמנוחה באה ע"י נצחון המלחמה יש מקום שהרע יהי' חוזר וניער.

ואולי יש לומר דזהו שמדייק בהמאמר "בלא מלחמה כלל וכלל": הלשון "בלא מלחמה כלל" מדגיש דזה שהאויב אינו לוחם כנגדו הוא לא מפני שהוא ירא ומפחד ללחום אלא שנצחו אותו; והלשון "בלא מלחמה כלל וכלל" מדגיש שהאויב נתבטל לגמרי ולא רק שנצחו אותו, שלכן אין שייך כלל שתהי' מלחמה.

- (18) שם - נו, א.
- (19) כמפורש בהמשך תער"ב שבהערה הבאה. ועפ"ז יומתק הלשון דבעל הגאולה שם "בדרך שלום.. כמו לע"ל.. וכה"ג ה' בימי שלמה".
- (20) ד"ה פדה בשלום תרע"ה (המשך תער"ב ח"ב פ' שעד - ע' תשסט).
- (21) צפני' ג, ט. - הובא בשערי תשובה ובהמשך תער"ב שם.
- (22) שם - נה, ד.
- (23) לקו"ש ח"ד ע' 1207 ואילך. וש"נ.
- (24) אבות פ"ג מט"ז.
- (25) שם משנה א.
- (26) הל' מלכים פי"א ה"א.
- (27) ביצה ב, ב ובפרש"י שם (ד"ה והכינו וד"ה ואין יו"ט). שו"ע אדה"ז או"ח הל' יו"ט סתקי"ג ס"א.
- (28) כ"ה מסורת בית הרב (ראה רשימת כ"ק מו"ח אדמו"ר במבוא לס' בד קודש).
- (29) תענית כט, א.
- (30) ובפרט לפי מארז"ל שהקב"ה ממלא שנותיהם של צדיקים מיום ליום (ר"ה יא, א).
- (31) נדפס במאמרי אדהאמ"צ ויקרא ח"ב (ע' תרסו ואילך), שיצא לאור לפני שבת זו (בשנת ה'תשמ"ו - שנת אמירת מאמר זה).
- (32) ראה עירובין נד, א (ובגירסת העין יעקב שם).
- (33) מלכים-א יז, א. וראה לקו"ש חכ"ה ע' 147 הערה 53.
- (34) הובא בכ"מ בדא"ח בשם הזהר. וראה זהר ח"ג קד, ב. ח"א צ, סע"ב. שם רכז, ב. רלג, ב. ח"ב צו, ב. ח"א סא, ב.
- (35) מאמרי אדהאמ"צ שם סי"ב (ע' תרפב). - ענין "קו המדה" ראה סה"מ תקס"ה ח"א ע' ב. אוה"ת שלח ס"ע תצג ואילך. ובכ"מ.
- (36) בהבא להלן ראה מאמרי אדהאמ"צ שם ס"א (ע' תרסז). שם ס"ד וס"ה (ע' תרעא ואילך). ד"ה להבין ענין הילולא דרשב"י תרנ"ד (סה"מ תרנ"ד ע' רסד ואילך).
- (37) ראה סה"מ תרנ"ג ע' רלה. וש"נ.
- (38) ראה גם לקו"ת שה"ש מז, ג.
- (39) לקו"ת שה"ש מ, א.
- (40) ראה בארוכה ד"ה הנ"ל תרנ"ד (סה"מ תרנ"ד שם). עטר"ת (סה"מ עטר"ת ע' תיד). סה"מ תרפ"ו ס"ע רכו ואילך.
- (41) פרש"י ר"פ נח.
- (42) אוה"ת שמות פו, סע"ב. ובכ"מ.
- (43) ראה גם תניא פ"ד (ח, ב).

- (44) סי"ג (ע' תרפג).
- (45) שם סי"ב (ס"ע תרפב).
- (46) בהבא לקמן, ראה שם ס"ט (ס"ע תרעח) ואילך. ד"ה הנ"ל תרנ"ד (סה"מ שם ע' רעא).
- (47) ראה אגה"ק ס"ט.
- (48) איוב יא, ט.
- (49) סה"מ ה'תש"ה ע' 193. ובכ"מ.
- (50) ע' תרפד ואילך. וראה גם ד"ה הנ"ל עטר"ת (סה"מ שם ע' תיג). סה"מ תרפ"ו שם ע' רכג.
- (51) ראה ג"כ ד"ה לה"ע תחיית המתים שנה זו (ה'תשמ"ו) - נדפס לקמן ח"ג ע' רכא ואילך.
- (52) שערי תשובה שם ספ"ו (גב, ג) ואילך. וראה בארוכה ד"ה פדה בשלום ה'תשל"ט ס"ד ואילך (לעיל ע' מא ואילך).
- (53) ראה לקו"ת תצא לז, ג. מאמרי אדהאמ"צ דברים ח"ב ס"ע תקמב ואילך. ובכ"מ.
- (54) יבמות קכב, א. וש"נ.
- (55) רמ"ז לזח"ג רס, ב (נדפס במק"מ קצ, ב). לקוטי תורה להאריז"ל עה"פ (בראשית ה, כב) ויתהלך חנוך. ועוד. וראה אוה"ת נצבים ע' א'רעו. סה"מ תרכ"ז ע' טז. תרנ"ה ס"ע יט ואילך. תרצ"ט ע' 207. ועוד.
- (56) תניא רפל"ז.
- (57) דברי הימים-א יב, יח. - הובא בשערי תשובה שם פי"א - נו, א (ושם, שזהו"ע שהשונא נהפך לאוהב).
- (58) ירושלמי סוטה פ"א ה"ח.
- (59) ראה ד"ה ושבתי בשלום ה'תשל"ח סי"ב, ובהערה 97 שם (לעיל ריש ע' כו).
- (60) ראה בארוכה קונטרס ענינה של תורת החסידות סעיף ו.
- (61) ולהעיר, שבשורת הגאולה דיו"ד כסלו באה בט' כסלו (מסורת בבית הרב, הובאה בהוספה לס' בד קודש ע' 22 בהערה).

ב"ה

לזכות

הרה"ת אהרן בן חנה

לרפואה שלמה וקרובה ויחזור לאיתנו לגמרי

In the merit of

Aharon Ben Chana

For a full and speedy recovery

